

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
UN TRIMESTRE
Dins Espanya: una pesseta.
Fera d'Espanya: dues pessetes.
Redacció i Administració
General Barceló, 1.-2.as
PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres erbes a nes qui s'ho guany

Parla En Revenjoli. Escoltau i oireu
Ciboll

N'haurem d'arrambar una mica an aqueixes bresques d'anticlericals que hi tenen sa ferida tan forta an es fer i dir bestieses i bajanades, que sembla que's posarien malalts si s'atura ven de ferne i dirne. Donemlos idòunes quantes *cibollades* a ferir, ja que hi som.

I

¿Que ja hi tornam?

S'Animalot pudent, que hi havia setmanes que feya com a bona, dissapte passat ja's torna desbaratar, desjectant es Vicari de Sancelles i es Vicari de Búger perque malevetjaren esborrossonar es balls de màscares. ¿Idò gran cap-clos d'*Animalot*? ¿Que volieu qu'aquells Vicaris e-hi enviassen la gent an aquells balls del dimoni? ¡No hu espereu de cap Vicari que fassa tal barbaritat! Després de tot, està ben en caràcter s'*Animalot pudent* defensant es *balls de màscara*. Com son uns balls que ets endiots i endiotes e-hi van per.... *animalotjarhi per porquetjarhi*, es natural que s'*Animalot* els-e defensi.

II

Esclips i esclops entre Lerrouxistes

Comensa a havern'hi molts devers Barcelona. Com allá a s'Ajuntament no hi ha per tots es gavatxos lerrouxistes que fugen de fam i de feyna, i son molts qu'encara no han pogut entrar a corral, s'es formada una fracció de descontents, esmussos i espuntats, que eriden fort ferm; primer només eridaven contra es qui tenien sa pella pes manec dins s'Ajuntament i que s'atepien a voler des rebost municipal per respectaven En Lerroux així meteix. Ara ni En Lerroux respecten, i en diuen la mala-pèssima, han fundats uns quants cassinets i fins un periòdic, que surt fent flamada contra's llocs-tinents d'En Lerroux i contra aquest també. Entany per apacivar aqueys espuntats, ja feren diputat provincial es qui duya la veu de tots, un tal Guerra del Rio. Aqueix ja no grinyolà pus; ara es des *feels*; pero n'hi ha d'altres que'n fan de remeulos mes que no'n voldria D. Alexandre. S'altra setmana va haver de presidir un aplec que's *feels* feren per espolar s'arnès an ets espuntats. Un des qui'ls ho espolsà més va esser aquell meteix Guerra del Rio, que va dir qu'allò (ses barayes ab sos descontents) acabaria a garrotades, sistema lerrouxista pur, i molt liberal, ¿no es ver?—Llavor s'alsà En Lerroux i va cantar ses seues glories, vanagloriant-se d'haver profetisat que no matarien cap d'aquells de Cullera, es qui assas-

sinaren es Jutge, Escrivà i Esgotzi de Sueca, maldelement les sentenciassen a mort, i afegí:—E-hi ha homos que s'avaren de que ab un discurs tomen un Govern. Noltros feym molt més: *donam vida a un Gobern mort, porque mas convé que segueca aquest Gobern*.

Així mos agraden es radicals: que parlin clar. De manera que En Lerroux diu que li convé que govern En Canalejas. Aquí lo que hija que, si convé an En Lerroux, no pot convenir a ses persones de bé ni per lo mateix a Espanya. ¡Pobre Canalejas! Elogis com aqueys que fa d'ell En Lerroux, son d'aquells que farrenyosen.

1 ¿que no sabeu com acabà es predictot En Lerroux? Idò dient an es seus que, en sentir a dir qu'es pujat En Maura i En Lacierva, que moguen una revolució!

Quin capitá Aranya qu'es D. Alexandre! Embarca la gent, i ell se queda sempre en terra. Ja's sap això a Barcelona: en haverhi d'haver renou, n'es fora. No le hi han pogut aglapir may ab una revolució. Ja se'n guardará ell com de caure de bategarse gens ni de treure's nas an es carrer, es dia qu'En Maura i En Lacierva entraran. Que entraran! (¡vaja si entraran!), en esser s' hora.

Final de sa comèdia lerrouxista: com es *feels* sortien de s'aplec, es *disidents* o espuntats que hi havia defora, protestaven, i s'armaren unes completes de nyic-i-nyec de lo més alt de punt, i se repartiren pinyes, nesples, serves, castanyes, prunes i demés carro-portal, fins que sa policia hi acudi a departir aquells elecs de sa *llibertat, igualtat i fraternitat*.

III

Aumut p'es cap des socialistes

Es socialistes i republicans s'altra setmana volien moure a Roma dins es Parlament un alguer contra sa guerra de Trípoli; pero se'n dugueren s'aumut p'es cap, perque tots ets altres diputats se giraren contra ells i casi tota sa gent de Roma, que feren una manifestació poques vegades vista a favor del Rey i des Govern i de sa guerra de Trípoli. Socialistes i republicans, com se suposa, s'arrufaren com a cuquets quant se veren aquella barrumbada demunt, per no esserhi demés. Malevetjaren salvar es pellet, i feren bé.

IV

Ja hi anau errat, germà!

Per *El Ideal* parlam, que dissapte suposa que es Tribunal Suprem de Guerra i Marina ha vengut a declarar innocent En Ferrer i Guardia perque ha alsat s'embarcar des seu bens. Es Tribunal Suprem de Guerra i

Marina lo'qu'ha dites, si no consta qu'En Ferrer prengués part directa en so causar es danys i perjudicis precisament an aquelles cases que reclamaven s'indemnisió, es seus bens no han de respondre de tals danys i perjudicie. Es que no consti qu'En Ferrer no va esser a tal o qual conveni a pegar foc o a robar, no vol dir que no consti qu'ell va promoure i dirigir sa *setmana tràgica*. Per haverla promoguda i dirigida el condemnaren a mort, fundantse es Tribunal Militar enes declaracions des meteixos republicans; per això el fuscaren. Lo qu'ara ha declarat es Tribunal Suprem de Guerra i Marina lo qu'ha declarat, esque no consta qu'En Ferrer prengués part directa en so causar es danys i perjudicis d'aquelles cases qu'ara reclamaven s'indemnisió. Es declarar que En Ferrer no va prendre part directa en so cremar o robar tal o qual conveni, no es declarar que no va prendre part direcen sa *setmana tràgica*. ¿Que no consta que fos a sa cremadissa d'aquelles cases que ara reclamaven s'indemnisió? Conforme que no fos precisament an aquella cremadissa; pero va esser es qui va moure i dirigir sa *setmana tràgica*, com consta pe' ses declaracions des meteixos republicans; i per això el condemnaren i el fuscaren diu 13 d'octubre de 1909. Per lo mateix, aqueixa declaració d'innocència d'En Ferrer i Guardia que pretén *El Ideal* qu'ha fet es Tribunal Suprem de Guerra i Marina, no existeix més que dins es carabassot des paperot republicanot.

V

Tant betzol es aquell de Jerez com es de Ciutat

El *Ideal* mos fa asebre dissapte que's paperot «Fuerza Obrera» de Jerez li copia aquelles *gloses aigardenteres* d'En B. Champs d'Aur: *Las canciones del pueblo*, que dia 17 de febrer li posarem en solfa. Sa veu que's parlot de Jerez està tan cruu i tan en dejú de poesia com es meteix paperot de Ciutat, qu'es tot quant sa puga dir.

I es que sa Poesia es una cosa tan celestial i divina, que no se n'ha agratdat mai de ferse ab republicanots: no li entren pe'suy dret. Es bon gust qu'ella té, los hi fa avorrir.

VI

Germanets qui us ha enganats?

Si, sembla que venen de ses Arases ets escriguers de s'*Obrer Balear*. Entusiasmats ab so gran nombre de diputats qu'han trets p'es

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Piol Ferrer, 5.—Ca-Pame Andreu Alcover, Plaça del Palau, 2.
A Palma: Llibreria d'En Guasp, Morey, 6.—Taller d'enquadernacions d'En Francesc Ferrer, Sta. Eularia, 25.—Llibreria Ernest Frau, Bressa.—Llibreria d'Alemany y Fontdevila Bressa.

Parlament de l'Imperi alemany (*Reichstag*), se figuren es grans biduins que dins quatre dies haurán feta fer flamada a l'Imperi i que l'emperador Guillem, el *Kaiser*, se'n haurá d'anar a fregir ous de lloca, «com la música a otra parte», que diven aquells escriguers. Sols s'ignorancia més absoluta de lo qu'es s'Imperi alemany i Alemania, i una toixarrera des comparable an aqueixa ignorancia pot permetre an es *companys* de s'*Obrer Balear* entafarrar tal batayonada. ¿O se figuren aqueys socialistes que's diputats des *Reichstag* poren tomar no ja l'Emperador, sino fins es Ministres? Idò van ben errats. Aquells diputats poren molestar i atabuixar es Ministres i es Govern, pero no les poren fer caure. ¿Com idò no mos han de fer riure pe' ses butxaques aqueys escriguers de s'*Obrer Balear* qu'hara ja se figuren que tota Alemania es seu i que al punt faran buydar el *Kaiser* i tot? Qui us ha enganats, germanets?

VII

Sa llibertat que hi ha a Inglaterra p'ets impios

Qui hu'dupta que a Inglaterra es un país lliure i civilisat? Idò escoltau de quina manera entenen sa llibertat es tribunals i sa policia d'Inglaterra. No fa gayre que a una de ses ciutats d'allà, a Leeds, han condemnats dos blasfems a presó. Un, el Dr. William Stewart, famós quimic i President de sa *Lliga Socialista des lliurepensament*, va dir en públic que no acabava de creure que la Biblia digués ver en tot. El sent un *policeman*, que'l denuncià an es jutge Mr. Horrindgs, i aquest el condemnà a tres mesos de presó.

S'altra processat es Mr. William Boop, que publicà un opuscle titulat *Preguntes an es Clero*. Un altre *policeman* en compra un exemplar, el denuncia an es Jutge, i aquest ha enclocats quatre mesos de presó an qui'l va escriure, Mr. Boop.

Si es policies i es jutges d'Espanya fessen res d'això ¿quin telabastaix no morrien es nostros lliberalissims anticlericals? Pero com es a Inglaterra que hu fan, es nostros lliberalissims no baden boca. Lo que fan es insultar capellans, frares i monges i tota s'altra gent de bé, i llavor per més burla i afronta diuen que a Espanya no hi poren viure perque hi domina l'Inquisició.

VIII

Es cànón V des concili d'Elvira

Mana aqueix cànón que, si cap senyora tupava una esclava seu fins a s'estrem de que s'esclava se morís dins tres dies, quedava escomunicada per set anys, sense porer combregar

ni assistir an es sacrifici de sa Missa i subjecte a penitència pública tots aqueys set anys. Ab càstics així l'Esglesia va desterrar a poc poc s'esclavitut del mon. En canvi, es paganisme autorisava es senyors per porer matar es seus esclaus sense cap motiu, considerant ets esclaus com si fossen bistles. I ab tot i això aqueys socialistetxos de s'Obrer Balear, copiantho de llibres canalles, com se suposa, mos deyen, fa quinze dies, que sa societat cristiana era molt més corrompuda que sa societat des pitjors temps des paganismel.

¿I que no diuen es socialistes que lo més injust i lo més lletxi lo més corromput es privar s'homo de sa seu llibertat? Prou que si que hu diuen. Idò per que mos surten llavò dient que sa societat cristiana, que aboli s'esclavitut, era més dolenta que sa pitjor societat pagana, que mantenía com una cosa bona s'esclavitut? Perque es socialistes, com se diuen defensors de sa llibertat humana, menten com l'ànima de Judes; ells lo que son, uns farsants desenfreits de tal llibertat; ells lo que son uns inimicis de Deu i de tot lo que fassa olor de Deu: son es merdacaners d'En Barrufet.

IX

Sucant ets ays

Segueix es paperot socialista sucant ets ays sobre *luxuria clerical* des primers sigles de l'Esglesia, i per això retreu certs cànons de concilis que castigaren tal vici i senyalaven sa retgla de vida qu'havien de dur ses personnes consagrades a Deu. Negú may es estat més gelós que l'Esglesia de sa vida neta des seus Ministres; cap Autoritat may de la terra ha persiguit tal vici, com l'ha perseguït sempre l'Esglesia i l'ha castigat terriblement an aquells *Ministres* que n'han estat gens tocats. Quina institució hi ha haguda may demunt la terra qu'exigesca una perfecció de vida tan grossa an es seus súbdits i sobre tot an es seus Ministres, com

les ho exigeix i les ho ha exigida sempre l'Esglesia? I ara aqueys socialistetxos mos retreuen aqueixes lleys de l'Esglesia sobre *continencia clerical*, per provar que's capellans son estats sempre uns parcs! Lo que proven aquells cànons, jo socialistetxos! es sa gran perfecció de costums de l'Esglesia Católica, qu'ha exigida sempre an es seus Ministres una netedat de vida que cap institució humana ha poguda exigir mai an es seus, perque no trobaria negú que hi volgués pertenèixer. Si es socialism exigia an es seus sa pureza de vida que l'Esglesia exigeix des Ministres de Deu, es socialism no trobaria negú que el volgués professar; no n'hi hauria ni un de socialist en tota la terra. I tenen aqueys socialistetxos sa poca alatxa d'anar a retreure aixo de sa *luxuria clerical*, allà on es socialistes n'estan més bruts de tal vici qu'un porc dins sa soll des seus escrements! Si es socialistes proclamen i practiquen s'amor lliure, just-i-fet es *cavalls i es muls* i es porcs i es gorans, que no tenen coneixement.

Aont menten tan als com son ets escriguedoretxos des paperot socialistes, es allà ont diuen que's *Concilis s'esforsaven debades* per esveir s'incontinencia clerical. S'història hu diu ben clar que no foren debades tals esforços i que es *Concilis* arribaren a sortirne ab la seu. No hi ha altre exemple dins tota s'història d'una Institució qu'haja lluytat tants de sigles contra sa més formidable de ses passions, humanes per netetjarse'n no de qualsevol manera, sino de totes ses manifestacions de tal passió. Sols sa Gracia de Deu i sa Virtut de l'Espirít Sant s'stengueren l'Esglesia i feren possible aquella lluyta gloriósissima, aquella victòria colossal de l'Esglesia demunt sa miseria i sa flaquesa humanes que tots es frys d'Adam duym dins sa sanc, i es socialistes més que negú, que duen sa seu desvergona fins a s'estrem de proclamar i practicar s'amor lliure.

i mal cor acabaren per donar es triunfan es «lliberals», a's dia qu'ell badaya.

Així com es lliberals quant pujaren l'any 1820, al punt se dividiren en «moderats» i «exaltats». Es «moderats» volien evitar ets excessos de sa «reacció», respectar qualche cosa de lo qu'havien fet es lliberals i aprofitar alguns elements d'aqueys, que tenien un valor real p'és govern de sa nació, i introduir reformes en sentit «constitucional»; ara ets «exaltats» no admetien res d'això, volien esveir tot quant havien fet es lliberals, de manera que no'n quedás rastre ni nescia. Aviat veren que'l Rey no era des seus, que s'inclinava més an ets altres, i tornaren correr ses notícies de qu'era «masó» i que's qui el rodetjaven, també e-hu eren. Com Ferrán VII no arribava a tenir cap fi ni fia, es seu hereu natural havia d'esser l'Infant D. Carles, qu'era tot un altre home, relligiosíssim, net de costums, simpàtic, d'una integridat natural a tota prova, i qu'estimava es seu germà ab deliri. Ses mirades des reyalistes «exaltats» se fixaren ab D. Carles. Massa veyen ells qu'aquest may s'havia de prestar a esser bandera de remences songermá majoríos viu; però ells feyen sa seu conspirant contra el Rey, encara que ben d'amagat.

Ara bé, es Comte d'Espanya i de quin boldró era? Era «moderat» o «exaltat»? En rigor ni una cosa ni altra. Es Comte d'Espanya era abans que tot un catòlic pràctic, un homo d'una fe relligiosa molt viva i d'una fe reyalista casi tan forta com sa relligiosa; ell, després de Deu, estava a ses ordes del Rey; era un ordenancista fins an derrér clauier. Ell no's permeté mai discutir el Rey i molt manco ses ordes que'l Rey li donava, que cumplia al peu de la lletra, sensa deixar ni una til-la.

Ell, naturalment, professava ses idees relligioses i polítiques de l'Infant D. Carles i considerava aquest com hereu natural de la Corona i n'estava content ferm qu'un príncep com l'Infant s'hagués d'asseure an es trono d'Espanya; però massa clar veyen tots es reyalistes «exaltats» que'l coneixien, que, mentres badàs ets uys D. Ferrán, no hi havia qu'esperar que's Comte d'Espanya volgués donar cap passa ni admetre dins es seu enteniment ni s'idea més remota de fer ell res per asseure D. Carles an el trono. Després de mort D. Ferrán, llavò tot per D. Carles; mentres D. Ferrán fos viu, tot per D. Ferrán, res per D. Carles més que's respecte, amor i adhesió que li devia com Hereu de la Corona, com a futur Rey. Així era es Comte d'Espanya, i així havien d'esser estats tots es reyalistes, i llavò haver tengut més seny, més tranc que no tingueren per safalar es lliberals, servint l'Espanya millor que no aqueys. Peraixos reyalistes descontents del Rey perque el trobaven massa fluix contra's lliberals, perque creyen que nodefensan ses bones idees, relligioses i de Govern, així com era sa seu obligació, may contare ab so Comte d'Espanya per conspirar contra's govern del Rey, coneixent com coneixien sa fidelitat d'ell an el Rey, duya nobilissima ments fins an es derrér estrem.

Tampoc no intervengué ell gens en sa reacció feresta qu'esclatà per tot Espanya contra's lliberals comaqueys foren cayguts dia 1 d'octubre de 1823. Es lliberals, es ver, estaven ben soyats de crims pe'ssos barbaridats qu'havien commesos, durant es tres anys de sa seu dominació, contra tot lo que feya olor de reyalista i relligiós. Se comprèn que volguessen prendre sa revolta ets «emigrats» que tornaven, es «guerrillers», ets atupats durant tres anys, es parents d'ets assassinats i de ses víctimes de «masons» i «comuners», qu'eren una cosa o altra

easi tots es lliberals («masons» es «moderats», «comuners», això es, uns «masons» més barbatxos, ets «exaltats»); però es caps-pares reyalistes a cada regió s'havien de sobre fer superiors a tot això, i imposar-se an es populatz i demostrar-se dignes de comandar. Pocs foren es reyalistes caps-pares que saberen fer res d'això, i fou un de tants de motius perque fracassà definitivament es sistema absolutista dins Espanya. Es Comte d'Espanya fou un des pocs que's sabren mantenir a'saltura que pertocava, no deixantse dur gens d'aquelles passions de malarel. Peraix el Rey dia 12 de matx de 1824 l'envià a Saragossa de Capità General d'Aragó, i cinc dies més tard l'anomenà President d'aquella Audiència. I precisament li confiaren aqueys càrrecs tan als (pe's) «energia, prudència i manetx» que distingien el Sr. Comte. Totes aqueixes qualidats eren indispensables per mantenir s'orde i fer observar la ley devers aquella ciutat i regió, aont es reyalistes anaven fora corda i no deixaven viure es de s'altre partit, i cada dia hi havia desgracies, tropel·lies i escàndols. El Sr. Comte e-hi arribà a posar retgit a forsa d'«energia, constància i activitat, un cop singlant i un cop amoixant, i consequent a la fi restablirhi s'orde, sa confiança i sa segueredat personal de tothom. A-les-hores el Rey de França el feu Comandador de la «Reyal i Militar Orde de St. Lluís», i dia 26 de desembre (1824) el Rey d'Espanya li concedí sa honorifica «Creu de Fidelitat Militar de 1.ª Classe», i dia 14 de juny de 1825 el va fer Comandant General «en cap» de la Guardia Reyal d'Infanteria.

An aquestes saons predominava en es Govern del Rey s'element «moderat», Zea Bernudez i Fernandez de Còrdoba i Calomarde que a estones era des «moderats» i a estones d'ets «exaltats». Ets «exaltats» eren dient que's mans enrevoltaven el Rey i comandaven, aturantlo de menar associats es lliberals i de restablir l'Inquisició. Dia 16 de juny 1825 ab un poc més fan un alsament a Madrid. S'«energia» des Govern, que se'n temé, e-hu pogué aufegar. Pero seguiren ets «exaltats» conspirant i prenen forsa no sols a Madrid, sino a diferents endrets d'Espanya, fins qu'arriba sa nit de 15 d'agost, i es general Bessières, molt distingit p'el Rey, surt de la Cort cap Guadalajara, fent escampar veus de que a ca'l Rey comandaven es mans i que anaven a posar de bell nou sa Constitució; recorre pobles i pobles eritant es reyalistes a alsarse. Lo endemà demati un regiment de cavalleria acantonat a Getafe per orde des seu comandant ja li ha copat cap a Brihuega, aont s'havien d'aplegar tots es conjurats, dels quals era cap En Bessières; però es soldats, com ensumaren això, no anaren de res, i sols una part des regiment aquell meteix dia s'uni an En Bessières, que venia de Cuenca molt contrariat perque's reyalistes d'allà no l'havien volgut seguir. S'alsament havia fet a quetxa. I que fa el Rey, com sap totes aqueles coses? Dia 17 d'agost dona un decret, aont mana: primer, que's rebels que no se rendesquen a sa primera intimació, los passin per les armes; segon que's qui agafassen ab ses armes ab ses mans, just les donassen temps per morir com a cristians; tercer, que s'aplicas tal pena a tots es qui's sublevassen; i cuart, que's perdonés la vida an es sargent i soldats que s'entrengassen an es seus caporals; i amonén es Comte d'Espanya General en cap de totes ses forces contra sa sublevació d'En Bessières, el qual provà d'apoderar-se de Sigüenza, i li va dir tort. Sabent es decrets del Rey contra ell i es qui'l seguien, va comprendre que no hi havia res que fer; abrevià ses poques forces que li romania i ab sos set oficials que li quedaven, pren redos a ses muntanyes d'

DE TOTES ERBES

Més ventays an En Juan Monserat de Llach-major.

Per allò de que an-e «qui no va de brou, set escudelles»—seguim donant «ventays» an aquest socialist lluch-majorenc que tengué s'atrevidament d'anar a dir que sa «moral catòlica era sa pitjor de totes», citant es «Comte d'Espanya» com una prova d'això. Seguiguem idò es nostre cap de fil sobre aquest «Comte», tan desconegut de la gent com calumniat p'és revolucionaris espanyols.

18.

Es Comte d'Espanya desde sa cayguda des lliberals l'any 1823 fins a sa sublevació des general Bessières.

Dues contrariedats molt grosses va tenir sa monarquia tradicional d'Espanya sa primera des sigle XIX: 1.ª haver abandonada sa tradició espanyola fentse massa absoluta a lo Lluís XIV, sensa que's nostros reys desde En Felip III arribassen a tenir cap de ses superiors qualidats d'aquell gran rey que feyen possible i viable s'absolutisme; i 2.ª haver acabat per tenir per representants uns reys tan

ineptes com Carles IV i Ferrán VII. Ets aussiliars més poderosos des sistema «lliberal» o «constitucional» foren es mal manetx i poc tranc per governar que demostraren aquells dos reys, sobre tot En Ferrán VII. Com tornà l'any 1814 de Valencey, es lliberals no'l pogueren veure ni pintat perque els-e tomà sa Constitució i els-e perseguí de mala manera; i es no-lliberals que hi veyen una mica aviat se'n desenganaren, convencentse de que «no servia». A pesar de ses mostres de religiositat de que a voltesseyagros, sa seu conducta privada i de Govern era tal, que comensà a còrrer la veu de que el Rey era «masó» i que s'hi era fet a Valencey (dia 16 de juliol de 1812), creencia que D. Vicens Lafuente (*Hist. de las Soc. Secr.*, T. I, p. 196 i ss.) dona per fundada. Això fou es gran mal p'és no-lliberals, p'és reyalistes, que sembrà entre aqueys sa desconfiança respecte d'aquell amb-e qui n'havien de tenir més, per porer safalar es lliberals; per això en lloc de safalar ells es lliberals, es lliberals les safalcaren a ells, finis finis. Si. ses males qualidats de Ferrán VII, sa seu ineptitud, poc tranc

Cuenca; però una partida reyalista els aplega a Zafrilla dia 23 d'agost, i els se'n menen a Molina aont se trobava's Comte d'Espanya, que's hagué d'aplicar a l'acte sa sentència de mort que'l Rey les havia decretada dia 17 des meteix més. Però fer altra cosa es Comte d'Espanya com a Comandant General en cap? Està clar que no. I en va tenir un disgust de mort, perque estimava ferm aquell exaltat, però generòs i poc cervell d'En Bessières, company d'armes del Sr. Comte, i homo que sempre pegava a tots ells estrems. Comensà per republità furiós a Barcelona l'any 1821, traient amb una partida de joves un alsament republicà; se descubri la cosa abans d'esclatar, li formen consej de guerra, i ja estava tot a punt de fusellarlo, com se suspèn la sentència; el tanquen a Figueres, d'ont futx aviat cap a França, aont se fa reyalista furiós, i l'any 1822 ja'l veym figurar a Catalunya entre's caps-de-colla (cabecilles) reyalistes; passa aviat a Aragó aont aplega una partida de reyalistes, amenassant Saragossa dia 5 de janer de 1823, i ab cinc mil homes se presenta a Guadalajara, i dia 24 des meteix més derrota a Brihuega ses tropes constitucionals que comandava's general O'Daly, un dels cinc héroes de la Isla, que deyen es liberals. Ses altres tropes que envia contra En Bessières es Govern, tampoc no li feren res, i passa el Tajo, descansa fins dia 10 de febrer a Huete, i llavo prem redos an es seu fort, ses muntanyes de Cuenca, desde on s'uni a ses legions franceses que arribaren dins abril d'aquell any ab so Duc d'Angulema, que feren caure es liberals, com vérem dia 27 de janer. El rey Ferran VII quedà agraidissim an En Bessières, li confirmà's es grau de Mariscal de Camp, i el distingia molt; i per aixo meteix l'estimava ferm es Comte d'Espanya, i en tengué un disgust de mort d'haverlo de fer fusellar ab sos set oficials que'l seguien dia 26 d'agost de 1825. Registrats es papers que trobaren an En Bessières, que comprometien greument molta de gent grossa, es Comte d'Espanya les va cremar per que no motivassen més víctimes; i quant el Rey dia 28 d'aquell més, per premiarli aquell servici qu'acabava de prestar a sa Monarquia, li concedí sa Gran Creu de la Royal Orde Americana de Elisabet la Católica, se presenta an el Rey meteix, dientl ab tot es respecte possible que si havia cumplides ses ordes que tenia d'ell de fusellar es general Bessières, tan amic seu, era estat perquè aixo era sa seu obligació; però qu'ell no poria acceptar cap premi per una cosa que li havia costat tant i que'n duya tant de dol es seu cor. El Rey respectà en lo que valia aquell acte d'humanitat i de noblesa del Sr. Comte, i retirà tal concessió. Ido bé aquest acte tan hermós i enternidor del Sr. Comte el calien casi tots ells historiadors, i suposen que va rebre tot gojós aquella recompensa p'és fusellament d'En Bessières. Lo que pot sa passió política!

N'Elienoreta (segueix)

Dissapte passat deixarem es Vey-Orquès tirant ses flastomies més grosses que sabia a N'Elienoreta i an En Bernadet. L'homo així meteix arribà a veure que ab tota aquella flastomia no avensava una passa i qu'allò no treya cap en lloc. I que fa ell? Se posa demunt un cavall que feya tanta de via com es vent; i de d'allà com cent mil llamps! derrera aquells dos fogissars, que ja eren ben lluny; però encara els e mancava moltet per arribar. I com aquell dimoni de cavall feya tanta de via, heu de creure i pensar i pensar i creure que a's cap d'un dia ja ls-e colombrá a s'entrelluu, i al punt ja, ls-

va esser demunt, i no s'aturava de dir cridant a la desesperada:

—Elienoreta ma filla!
igire'tl i ton pare't veuria!
Elienoreta ma filla!
iguire'tl i ton pare't veuria!

—Pero per que no s'hi ha de girar? just girars'hi deya En Bernadet.

I N'Elienoreta que responia:

—No m'hi giraria!
que, si m'hi girava,
bé me fadaria!

Ab aixo es Vey-Orquès ja les era demunt de tot, i aquí Na Trec-a-trec pega crit:

—Senyoreta, que tir sa rosa blanca! Si, no la tira, estam perduts!

I N'Elienoreta zas! tira derrera, sensa girarse, sa rosa blanca blanca, i tot d'una tot allò tornà un grandios camp de neu, pero ab un gruix per tot de tres o quatre canes. I allà haurieu vist es Vey-Orquès ab so cavallot, «xoc!» «xoc!» per dins laquella gran nevada, sensa porar donar passa, enfonyats casi de tot es cavall i ell, flastomant com un carreter; pero heu de creure i pensar i creure que com més anava, més capturat se veia i sa por qu'ell tenia, que's cavall no acabàs ses forces de tot, enfonyat dins sa neu, i qu'ell i es cavall i es cavall i ell e-hi aixamplassen es potons i hi deixassen ells ossos.

A la fi, a forsa d'estravades i de planquetjar, n'arriben a sortir des camp de neu; pero es cavall brollava tot de suor i era blanc de sabonera i tremolava com una fuya de poll de s'aglassament ferest que havia aplegat. Va veure es Vey-Orquès que si n'ol deixava reposar tot un dia, aquell animal batràs els peus.

A's cap de ses vint i quatre hores, s'hi torna posar demunt, i ihalà, petit, de d'allà! jencalsa qui encalsa En Bernadet i N'Elienoreta! que ab so seu cavallot seguin sempre de d'allà ab un trot ben alt ben alt, sensa desmayar gens may.

Pero com es dimoni des cavall des Vey-Orquès feya tanta de via com es vent, no hu volgueu sobre si aviat ja ls-e colombrá a s'entrelluu, i al punt les va esser demunt, i es Veyot que deya cridant a la desesperada:

—E'enoreta ma filla!
igire'tl i ton pare't veuria!
Elienoreta ma filla!
igire'tl i ton pare't veuria!

—Que no's gir senyoreta que son pare es bruixot, i la fadaria! deya Na Trec-a-trec de dins sa butxaca de N'Elienoreta.

—Pero per que no s'hi ha de girar? just girars'hi deya En Bernadet.

I N'Elienoreta que responia:

—No m'hi giraria!
que, si m'hi girava,
bé me fadaria!

Ab aixo es Vey-Orquès ja's era demunt de tot, i aquí Na Trec-a-trec pega crit dient:

—Senyoreta, que tir sa rosa vermeya vermeya! Si no la tira, estam perduts.

I N'Elienoreta «zas!» tira sa rosa vermeya vermeya; pero per tirar a més enfora, se gira una micoya derrera.

Que me'n direu? Ell es Vey-Orquès li pogué veure una galta, sa coa d'un uyi una banda de front, i tot d'una diu pegant un crit abronador:

—Cata d'ase torns!, Elienoreto polissonal!

Es Vey-Orquès tirant llamps i pestes a N'Elienoreta i an En Bernadet i an aquell camp de foc, que tan fort al capturava. Ell confiava, a forsa de cimades i d'espironades, arribar a treure'l de tanta de brasera i caliuera an aquell cavall seu. I b'no'hi pegá de cimades i b'no'hi doná d'esperó, pero s'animal acabá per caure tan llarc com era, ab ses potes i ses guerres tot cremades, i estes dalt ses braces i calius, després de moltes de revinglades, acabá ells alens. Es Vey-Orquès, com el va veure caure, ja'l doná per perdut, i a lo que anà ell, s'ona a veure si salvaria es seu cuyro des diumenges i des dies feners. I a forsa de bots i d'estirar-se es galindons tot quant poria i de ferhi poques pusses per demunt aquelles braces i caliuera, va esser encara el dimoni per arribarne a sortir. Com en va esser fora, s'asseu perque no s'agonava de ses cremayonades i bosfagades, i allà un cop s'hi posava saliva i un cop rompia en pestes i llamps contra N'Elienoreta i En Bernadet, que se'n anaven ab so seu cavall ben afuats, pero ben mostiys perque ella era tornada ab sa «cara d'ase».

I era una llàstima aquella al-lota tan garrida i ben tayada de tot es cos, qu'hagués de tenir sa «cara d'ase».

—E-hu veus, Bernadet? deya Na Trec-a-trec tot engronyada. No deya jo que no se girás N'Elienoreta? No hu deya jo que son pare n'hi faria qualcuna? que la fadaria?

—Tens raó! deya En Bernadet! Sa raó te vessa per demunt ses espalles!

I s'al-lotó no s'aturava de plorar

veyent aquella Elienoreta seu tan

garrida de per tot, fora de sa cara, ab

so «carota d'ase».

—Pero, deya ell, com m'he de presentar a mon pare i a ma mare ab asso? Aont no m'han d'enviar? Com han de voler que m'hi casi? I si m'hi cas, com m'han de voler donar sa Corona? Perque es pas es que jo tenc dos altres germans, i mon pare mos va dir: —Anauosne a correr mon a cercar una al-lota ben trancosa i ben carada. Es qui la hi durá més, que sia més trempada per enlestir totes ses feynes, aquell serà ab aquella s'Hereu de la Corona.

Com Na Trec-a-trec sent tot aquest sementer, s'esclama:

—Si es així, Bernadet, no hi ha que perdre es coratge de tot, perque entre N'Elienoreta i jo, no hu sé si n'hi haurà cap d'al-lota més trancosa i més trempada per enlestir qualsevol feyna. Mira, Bernadet, presentemmoshi a ton pare i ta mare, i no hayes por ja'n sortirem des fanc, si Deu ho vol! Me don ab cor de treure encara es caragol bufant!

En Bernadet ab aixo s'anima una mica; ja destriaven a s'entrelluu cason pare, i es cavallot, que hu va coneixer, com e-hu coneixen totes ses històries en acostar-se a ca-seua i fan més via, pegá fua, i ab quatre bots va esser devant ca'l Rey.

JORDI DES RECO

(Seguirà.)

Incalificable

E-hu es lo, que succeí sa nit des dilluns an es dimars a Ciutat ab sa Porta anomenada «de sa Reconada de Sta. Margalida». Aquesta Porta era s'única que's conservava de ses murades que hi havia a Ciutat com el rey En Jaume vengué l'any 1229 a prendre Mallorca an es sarraïns. Ses indicacions de documents d'aquells temps i sa tradició, may interrompuda a Mallorca, senyalaven aquella Porta com a punt per ont entrà triunfant aquell gran rey dia 31 de desembre d'aquell any dins Ciutat. Per això per aquella Porta passava antigament sa processó que's feya es dia de s'Aniversari de sa Conquista; per això respectaren sempre aquella Porta totes ses generacions i la deixaren intacta com a reliquia i memòria veneranda ells enginyers que an es sigles XVI i XVII alsaren ses murades qu'haz durat fins es nostros dies. Quant, toment aquestes, arribaren estomadors l'any 1907 a sa històrica Porta, se presentà es problema de si l'havien de conservar o tomar. S'Ajuntament primer acordà conservarla, però després, la primera de 1908, acordà tomala. Gracies o Deu sa Comissió de Monuments de Balears se componia de gent de gran cultura, i llavé governava l'Espanya un home tan superior com En Maura, i aquest, mogut pe' sa Comissió de Monuments, va fer que's Govern declaràsssa Porta Monument Nacional, ab gran satisfacció de totes ses persones cultes que rendeixen homenatge a s'història i a sa tradició, que son més de mitja ànima des pobles civilisats. Tothom va creure salvada i assegurada se venerau la Porta; l'amparava sa llei. Pero es seus contraris se veu que no s'etenien ni respecten llei ni dret; i, cossins germans de ses Kábiles del Riff, resolqueren, botant i potetjantsa llei com a seuvatges ronecs, assassinat a traició sa gloriosa Porta; i, contant ab s'impunitat des de dalt, sa nit des dilluns an es dimars e-hi posaren una partida d'homos que ab coets de dinamita, parpals i picasses feren mal b'el monument, això es, el dei-

xaren de tal manera que l'haguessen d'acabar de tomar com un perill públic. I així hu acordà s'Ajuntament de Ciutat dimars a vespre, i hu feren immediatament, consentinthi el Sr. Governador, i presentant sa dimisió casi tots es dignissims Membres de sa Comissió de Monuments.

Noltros en protestam d'aquesta seuvatjada i la reprovam ab tota sa nostra ànima. Es una llisso feresa donada an es revolucionaris per llevar des mitx lo que les fa nosa. No hu han reflexionat bé ses personnes d'orde qu'han contribuit, consentit, celebrat o mirat ab indiferència aquest atentat terrible comès contra tota sa nostra història, contra sa nostra tradició; no hu han reflexionat bé sa trascendència que pot tenir tal atentat i ses consequències que pot dur. Que hu haguessen fet an això republicanots i anarquistes, se comprendria una mica; que hu hagen fet, consentit o celebrat personnes d'orde i que's diuen conservadors, això es lo que no's comprèn; això es lo més lletx, sa porcada més grossa, lo que mos acluea's cor. Semblam un recò del Riff.

I ara escoltau EN VERA-VEU

B.

Balans socialista de l'any 1911

(segueix)

10.—Modestia.

Abril i Bilbao.—En es poble de Las Carreras se fa un robo de 3.000 pessetes de la Caixa de sa Agrupació Socialista. —Quina conducta sa de s'autor des fet! Ell am sa seu modestia no vol que, conèxentlo, el posin damunt s'orga des Partit obrer, *El Socialista* de Madrid. Altres diuen que s'autor no se destapa per por des civils.

11.—Dos qui fan càrrecs.

Abril i Saragossa.—Un company de sa Federació de Sociedats obreres va fer càrrecs gravíssims an es company Vidal sobre administració de fondos, principalment des fondos destinats a vagues. —Dien que's company Vidal havia carregat fortet. —Lo que no se sap es si sa càrrega era dorada o platetjada o empaperada. De totes maneres era una càrrega que feya bon dur.

12.—Caixes destremades.

Abril i Barcelona.—E-hu son molt sa major part de ses Sociedats obreres socialistes i revolucionaries, perque tenen unes irregularitats que son propies d'un qui està destrempat. De sa caixa de sa Societat de Cabrera son fuytes 700 pessetes. Diuen que es Jutge entén en s'assumpto. —Que ha d'entendrel! Qui hi entén, es s'autor i caporals des Socialisme d'Espanya.

13.—Un qui s'emancipa.

Matx i Vitoria.—Ha ocorregut una petita filtració a sa caixa de sa Societat de resistència des Fusters. —Dies després s'es sabut que's caixer s'estableix per conte propi: se suposa que s'ha facilitat es dobbés necessaris de ses quotes des companys d'ofici. —En Pauet Iglesias es digne d'elogi per un deixeble tan despert. —Diuen que hi ha molt d'entusiasm me entre els associats, els quals pensen... donar-se tots de baixa.

14.—Un altre cas?

Matx i Granada.—Sa Joventut Socialista acaba d'enengregar es company Francesch Mesa i Miquel Tamayo. —Sa causa? Diuen que es per irregularitats, o sia, per fer carícies an es bé comú. No parlen clar perque no volen que se sapia lo qu'ha passat.

15.—Un subjecte de disposicions

Juny i Erandio.—Sa Societat de Carregadors des Moll ha espulsat En Gabriel Carrasco perque ha disposat des fondos socials. —Si no l'haguessen es-

pulsat, aqueix company se seria fet un bon burgués am moneda d'altri, lo mateix que qualsevol que se socialista.

16.—Un altre...

Juny i La Carolina.—Sa Agrupació Socialista engega En Josep Aldemola perque va distreure fondos d'aquesta entitat i d'altres organitzacions obreres. —Dien que'l farán fiy il·lustre de sa localitat per tanta aplicació com ha demostrada.

17.—Comissió xistosa.

Juny i Málaga.—Fa temps que sa Societat de Sabaters contractà am so mercant D. Juliá Serrano una tarifa; ara aquest no la compleix del tot i sa Societat li declara es boycott! D. Juliá demana varies entrevistes que tenen bon resultat am sa condició de que D. Juliá ha de indemnizar am 100 pessetes sa Societat. —Després de un parey de dies se discuteix en sessió ordinaria com han d'invertir es billets; i convenen en que se distribueca entre'ls obrers de D. Juliá. Per realiar aquesta repartició, se comissiona una comissió, la qual, com veureu, se cobra una bona comissió am s'objete de descamviar es billet: descamvi que va cometre un d'ells en nom de sa comissió. Aquesta a lo últim acordà repartir-se les 100 pessetes que valia es billet.

18.—Un miracle.

Agost i Bilbao.—La policia atura es Contador de sa Federació de sociedats obreres i el fa compareixer davant es Jutge, acusat p'és President de dita Federació d'haver saupat fondos per valor de 901'50 pessetes. Es Contador declara qu' aquesta cantitat la guardava en bits de Banca, pero un foix qu's pegà a causa no feya molt, los cremà. Es coneixuts i desconeixuts des Contador s'adimen d'aqueix miracle socialista, perque suposen que li hauria estat malet de fer, si no hu explicat per s'incendi, presentar en bits de Banca innocentes una peseta i cinquanta céntims. —Es Contador ha entrat a pressó correccional; pero ses pessetes no son entrades dins sa Caixa.

19.—Una denúncia.

Agost i La Corunya.—Es president de sa Societat de Sabaters de sa Federació Obrera, Cosme Marqueta, denuncià a s' Inspector de Vigilància que es recaudador societari, Ramón Echevarría, tengué sa frescura de recaudar per ell 30 pessetes, que ni les entregà a sa Societat ni explicà que havia fet d'elles. Diuen que es socialistes li encalentirán ses costelles.

20.—Un amic de lo d'altri

Agost i Sant Sebastià.—Es Contador de sa Societat de Picapedrers, Artur Hernandez, confava tan bé es dobbors que no hi ha hagut més remey qu'engegarlo perque se feya seues ses cantidats que eren d'altri i perque no volia entregarles. Ell devia dir qu'era millor rebre que donar.

21.—Mestre de colabordors socialistes.

Setembre i Bilbao.—Un exemple digne de no-imitació: es vocal-colaborador de sa Societat de Miners subterrani, cansat de seguir sempre sa rutina i es vicei, cansat de tanta explotació i de no veure es sol, es sortit a prendre una mica i s'es convertit en esplotador de sos companys, tota vegada qu'ha trets de sa subterraneitat es fondos socials. —Ets obrers diuen qu'estan ben satisfets de s'utilitat des sacrificis qu'han haguts de fer per pagar ses quotes.

22.—Un socialista desxonat.

Setembre i Bilbao.—Es caporal des socialistes, de Gallarta Teodor Fernandez, gran entusiasta de sa vaga, desde que aquesta s'es declarada, se dedica a vendre que-viures. Derrerament ha comprat 200 pans, los ha posats dins un carro, i, fent de revenedor, cobra de cada pa un real més de lo que acaba de pagarme. Es vagistes, no sabent que fos un socialista qui esplotava el negocí, li giren es carro i s'apoderen des pans. Hores després se va sobre que cada pa pesava 25 grams manco. —En vista d'aquesta heroicitat, En Pauet Iglesias li concedirà, es dia que sia Poder, sa Gran Creu de la societat i distingida Orde de Xuela-sanció obrera.

23.—Un convençut.

Octubre i Bilbao.—En Manuel Felicis, tresorer de sa Societat socialista de Forner, am motiu de la vaga, cansat de veure s'esplotació que petxua es companys, se'n es anat a l'Argentina duguentse'n 30.000 pessetes. (No saben si eren seues abans d'anar-se'n).

24.—Es gros de tot!

Octubre i Barcelona.—En Pep Escaldón, secretari de sa Societat socialista de Carregadors d'es Moll, ha pres ets atapins de cap a Orán després d'haver evaprades 100.000 pessetes que hi havia an es tresor. —Ets obrers estan trists perque els ha dexats com un joc de futes aqueix inimic del capitalisme i de sa propietat.... colectiva.

25.—Un altre revolucionari ab axó de caixes.

Octubre i Málaga.—Casi no hu acabat de creure ets obres de Málaga, i n' estan escandalissats. Un socialista acaba de fer volar es fondos de sa Junta de Picapedrers, que tenia una cantitat de devers 30.000 duros.

Ets associats ara se neguen a pagar ses quotes, i amb motiu.

26.—Secretari llest.

Novembre i Valencia.—Es Secretari de sa Junta Directiva de sa Sociedad de l'Art Major de la Seda es partit cap a regions desconegudes. Encara no li han trobat es quest. Pero no es axó lo més mal, sino que ara no compareixen es mils de pessetes que perteneixen an aquesta Associació. Tampoc se'n sap mèni perdut.

27.—Un qui estima s'obrer

Novembre i Madrid.—Sa Societat General de Manobres, domiciliada a sa Caza del Pueblo, deixà 2.200 pessetes a sa Cooperativa Socialista. Aquesta les torna en diferents partides.

Una d'elles, per valor de 450 pessetes, l'entregaren, com les altres, an es Secretari des Manobres, Amador García. I ara se troben empero que no estan consignades en es llibres ni se pot aclarir per on han pres.

—Vaya un amador de sa causa socialista!

28.—Un altre emancipat

Novembre i Barcelona.—Ets anarquistes estan furiosos.

En Miquel Sánchez, encarregat de cobrar i repartir es paperot sindicalista revolucionari Solidaridad Obrera i es rebuts de ses societats de resistència etc., han observada una conducta molt duplota.

—Es fuit de Barcelona ab bona companyia.

29.—Socialistes honrats

Decembre i Bilbao.—Se presenta una denúncia contra es President i altres membres de sa Societat de Carregadors d'es Moll per haver fets volar fondos d'aquesta entitat. Diu també sa denúncia que es President i els altres demanaren doblers a varies societats per gasts, que no anomenaren, de sa passada vaga, arribant s'estafa fins a Santander, Sevilla, Barcelona i altres bandes.

Pero diuen qu'En Perezagua no hi té accions an aquesta empresa. Com sa taverna li basta..!

30.—Miracle socialista de restituició

Decembre i Madrid.—Ha succeït un miracle dins s'Agrupació Socialista de Puente de Vallecas. Es tresorer, Pep G. Osorio, qui havia volat am sos fondos de sa Caixa, ha restituït feument.

En aquesta societat hi ha tanta alegria am motiu de sa conversió d'aquest peccador, que ses copes no basten ni de molt per atendre a ses demandes de suc. Parlen d'aixecarli un monument an aquest tresorer honrat; no porque haja tornat ses pessetes, sino porque es un cas unich dins es partit, digne de que l'admirin proprios i estranys.

Per acabar

—No basta haver vista una mostra de lo molt aprofitats que son es socialistes en materia de altruisme? —Que ha de bantar! Si això qu'hem dit es poca cosa.. Una mica de paciencia i sabreu mes: sabreu lo que li costa a un obrer socialista espanyol es ser obrer socialista,

Mirau, idò, com trabayan es caporals socialistes s'emancipació, «s'obra reivindicadora de s'emancipació» (!!) de sa classe obrera:

S'obrer socialista paga quota, subvençió, il·limosa, lo que li vulgueu dir:

1.^r Pe'sses Caixes de resistència (de les quals s'alimenten es directors de s'orquestra socialista).

2.ⁿ Per raó de soci (amb això, conformes).

3.^r Per sostener es periodicals defensor de sa classe.

4.^r Per sostener ses vagues propres o ses d'ets altres (per fer dijuns forsats, més ben dit).

5.^r Per sostener sa *Gazeta Oficial*, vulgarment dita *El Socialista* de Madrid (han recaudades ja 25.380'49 pessetes: que son altres tantes pressions, altres tantes llàgrimes, altres tantes misèries dins es esplotades famílies obreres).

6.^r Per sostener es Comitè Nacional de sa *Unió General de Treballadors*.

7.^r Per ajudar a ses víctimes de sa política canalejista. (Quines víctimes? —quin mal pateixen? Sens dupte que la primera d'elles es D. Pau Iglesias. Hi ha 1.192'35 pess.)

8.^r Per pagar sa representació des Partit Socialista Obrer an es Congrés I. de Copenhague (Fins aquí tenen 436'15 pess.)

9.^r Per sostener es diputat des Partit, que fa sa minoria més compacta des Parlament i encara per obra i gracia de sa Conjunció. Se tenen 2.404'10 pess. qu'ets obrers han donades, centím per centím, i les han tirades dins sa gran butxaca dels burguès Iglesias).

—Com es ver lo que d'èiem s'altre dia que es Socialisme d'Espanya viu damunt s'esquena des pobres obrers, es dir, esplota sa seu bona fe o bobianeria! —Això no fa llàstima? Vaja si'n fa, i tanta!

—Ay d'es Socialisme espanyol, es dia que ets obrers se despertin i declarin que no volen aguantar pus aquesta inicua esplotació desfressada am sa capa d'emancipació!..

Secció local

Diumenge passat va esser, devant ses Autoridats, convidats i bona part des pobles, sa solemne inauguració des Monument de sa Font de sa plassa des Ferrocarril. El Sr. Balle mos hi va convidar, lo qual li agrairà coralment, i hi assistirem ab molt de gust. Es es primer monument d'embaliment i de profit an es meteix temps que tenim a Manacor, duit a cap p'és nostros Ajuntaments. Llàstima que no mos siem desxonidis més prest, per lo quant no's pot negar que's nostre poble es un des més visitats per gent de gust y bossa llarga, encara que només sia de passada, per anar a veure «ses Covetes». No volem dir ab això, qu'questa gent s'hagués d'enbadocar devant ets embelliments que aquí porem dur a cap; però, al manco, que no mos puguen tenir per sa gent de més poc gust de demunt la terra.

—Es Monument de sa Font es prou garant i de bon efecte. En donam s'enhorabona an es qui l'han dirigit i a s'Ajuntament. —A s'acte de s'inauguració tirà un discurs ben expressiu D. Sebastià Perelló, i llavo també prengué la paraula el Sr. Balle per donar les gracies a tots homom.

Deu fassa qu'aqueix Monument se servei sencer i net molt de temps. Amen.

Es sermons de corema van molt bé a ses esglésies d'aquí; pero encara hi hauria d'acudir més gent.

Ara es s'hora d'això, manacorins!

↑ S'es morta a una edat molt avançada sa Madona de So'n Banya, mare des nostre amic Mn. Juan Aleix Rosselló. Deu haja acullida la seu animeta a la Santa Gloria, i doni a la seu honorabile família la conformança cristiana i molts d'anys per pregat per sa difunta.